

Поліщук Катерина Валентинівна,
викладач фінансово-економічних дисциплін

*Київський фінансово-економічний коледж
Національного університету ДПС України,
Кам'янець-Подільське відділення.*

32300, Хмельницької обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Годованця, 1

*Киевский финансово-экономический колледж
Национального университета ГНС Украины,
Каменец-Подольское отделение.*

32300, Хмельницкая обл., г. Каменец-Подольский, ул. Годованца, 1

*Kiev financial ekonomichesky College
National University of State Tax Service of Ukraine,
Kamenez-Podolsk branch.*

32300, Khmelnytsky region, Kamenez-Podolsk, Godovantsa str., 1

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Постановка проблеми. У житті сучасного суспільства відбуваються серйозні зміни, які впливають і на професійну освіту. В сучасній професійній школі існує безліч проблем, але найгостріша з них – зниження навчальної мотивації студентів, незацікавленість до предметів, що вивчаються. Одне із завдань сучасного викладача – працювати на занятті і організувати процес навчання таким чином, щоб підвищувати інтерес студентів до навчання, в тому числі до фахових предметів. Одним із способів підвищення навчальної мотивації є введення в заняття творчого моменту, побудова заняття таким чином, щоб розвивати креативність, творчий потенціал особистості. Якщо студента навчити творити, то йому безумовно буде цікавіше вчитися, зросте ефективність праці викладача, заняття стануть важливою частиною творчого життя студентів.

На зміну догматичному пояснювальному викладанню у вищій школі приходять система навчання, в основі якої лежить не інформаційне повідомлення знань, а організація самостійного «добування» їх студентом. Як сказав фізик Мак Лауе: «Не так важливо придбане знання, як розвиток здатності вчитися. Освіта є те утворення, що залишається, коли все вивчене забуто» [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За визначенням Н. К. Винокурової, творчі здібності – це загальний інтелектуальний рівень, під яким розуміють високорозвинені розумові здібності загального характеру, що утворюють основу для досягнення найкращих результатів [1]. У кожної дитини є здібності і таланти. Діти від природи допитливі і сповнені бажання вчи-

тися, і тільки від педагога залежить, чи буде це бажання реалізовано. Тому проблема розвитку творчого мислення і творчих здібностей студентів є однією з найбільш актуальних, а метою педагогічної діяльності викладача фінансово-економічних дисциплін є створення умов для формування і розвитку творчого мислення і творчих здібностей студентів в процесі навчання [4].

Досвід свідчить, що сучасна дидактика вищої школи накопичила такі технології та методи, які при певній модифікації та творчій інтерпретації викладачем можуть одночасно вирішувати як проблеми засвоєння студентом теоретичних знань, так і проблеми формування системи професійно значимих умінь, таких як уміння контролювати негативні емоції, гнів, агресію, уміння знаходити індивідуальні засоби їх подолання.

Одним із таких методів є «Синанон-метод», успішно випробовуваний при підготовці менеджерів у КНЕУ і адаптований до навчального процесу в магістратурі аграрного університету.

За висновками В. С. Лозинці, у вітчизняних ВНЗ «Синанон-метод» дає позитивний результат у 80%, що пояснюється особливостями менталітету наших студентів. В американських університетах використання «Синанон-методу» дає суттєво вищий результат. Цей психологічний феномен можна пояснити тим, що в американській діловій культурі не прийнято зациклюватись на суперечках, образах, конфліктах, тоді як у слов'янському менталітеті можлива досить довга образа один на одного після гострої ділової, хоч і конструктивної, суперечки.

Інший новий метод, який досить успішно впроваджується в сучасну систему освіти – гештальт-метод «Гарячий стілець». Сучасна психологія досліджує основні положення, структуру та механізми гештальт-терапії, яка ґрунтується на основоположних теоретико-методологічних засадах: гештальт-психології (М. Вертхеймер, В. Келер, К. Коффка, К. Левін), психоаналізі (Ф. Александер, Г. Фройд, З. Фройд, Х. Штаум), гуманістичній й екзистенційній психології (Л. Бінсвангер, М. Босс, Дж. Бугенталь, К. Гольдштейн).

Метою статті є вивчення ролі методу гештальт-терапії в процесі морального розвитку особистості студента та «Синанон-методу» як засобу підготовки до професійної діяльності в системі «людина-людина».

Виклад основного матеріалу. Гештальт-терапія (від нім. *gestalt* - образ, форма, структура та грец. *therapeia* – лікування) – метод, створений Ф. Перлзом під впливом ідей гештальт-психології, екзистенціалізму, психоаналізу, який набув широкої популярності. Ф. Перлз переніс закономірності утворення фігури, встановлені в гештальт-психології у сфері сприйняття, в царину мотивації людської поведінки. Виникнення й задоволення потреб він розглядав як ритм формування і завершення гештальтів. Функціонування мотиваційної сфери здійснюється, за Ф. Перлзом, за принципом саморегуляції організму.

Головна мета гештальт-терапії – досягнення студентом більш повного усвідомлення себе: своїх почуттів, потреб, бажань, тілесних процесів, своєї розумової діяльності, а також, наскільки можливо, повного усвідомлення оточуючого світу, насамперед світу міжособистісних відносин. Гештальт-терапія не прагне до негайної зміни поведінки та швидкого усунення її симптомів і детермінант.

Гештальт-терапія прагне спонукати студента переживати власні фантазії, усвідомлювати власні емоції, контролювати інтонації голосу, рух рук і очей і зрозуміти, що колись ігнорувалися ним фізичні відчуття для того, щоб він знову зміг поновити зв'язок між усіма своїми різноманітними аспектами, і внаслідок цього особистість була спроможна досягти повного усвідомлення особистісного «Я». В основі всіх порушень лежать обмеження здатності студента до підтримання оптимальної рівноваги зі середовищем, порушення процесу саморегуляції. За допомогою систематизованого і широкого діалогу під час вправи студент може більш повно усвідомити марні маніпуляції, котрі безупинно здійснюються над власною особистістю, стати більш щирим і здатним значно ефективніше керувати собою. Техніка має виражений енергетичний потенціал, підсилює мотивацію студен-

та до більш адекватної поведінки, моральної й відповідальної. Під час психокорекційної роботи гештальт-терапія стає важливим фактором морального розвитку особистості студента [2].

Синанон (*Synanon*) – групова психотерапевтична методика, заснована на тренінгу вираження негативних емоцій (гніву, агресії тощо). Навчання здійснюється як різке критичне обговорення, представлене в ігровій формі, проблем учасників групи. За рахунок цього виробляє толерантність до негативних психологічних впливів [8].

Цей метод групової психотерапії розроблений А. Маслоу. Особливість методу полягає в тому, що в ході тренінгу пацієнти висловлюють свої думки в різкій критичній формі. А. Маслоу вважає, що люди здатні приймати правду, навіть якщо вона заподіює біль [5].

Для формування творчих здібностей студентів, розкриття їх творчого потенціалу, використання «Синанон-методу» «гарячий стілець» нами було обране семінарське заняття з дисципліни «Податкова система».

Якщо лекція закладає основи наукових знань в узагальненій формі, то семінарські заняття спрямовані на розширення і деталізацію цих знань, на вироблення і закріплення навичок професійної діяльності. Підготовка до практичних занять не може обмежитися слуханням лекцій, а передбачає попередню самостійну роботу студентів відповідно до методичних розробок з кожної запланованої теми. Для перевірки ступеня готовності до семінарських занять здавна практикувалися просемінари, які в сучасній вищій школі зустрічаються, на жаль, все рідше.

Слово «семінар» походить від латинського «*Seminarium*» – розсадник і пов'язано з функціями «посіву» знань, що передаються від викладача до студентів і «проростають» у їх свідомості, здатних до самостійних суджень, до відтворення і поглиблення отриманих знань [3].

Навчання за цим методом відбувається в ігровій формі з використанням так званого «гарячого стільця». Учасник тренінгу, який знаходиться на ньому, піддається опитуванню членами групи за конкретною навчальною темою (тобто вирішується завдання поглиблення та систематизації теоретичних знань). У той же час своїми запитаннями члени групи мають право «вдаряти» по його найбільшій місцях, зачіпати його суб'єктивні проблеми. Таким чином, у учасників тренінгу окрім професійних знань має виховуватися емоційна врівноваженість, толерантність до негативних емоційних дій, відбуватися удосконалення рис характеру і зокрема вольових якостей. У зв'язку з цим проведенню групового навчання з використанням «Синанон-методу» повинне передувати

дієве психологічне налаштування. Так, перед початком заняття викладачу слід аргументовано пояснити аудиторії, чому необхідно оволодівати вміннями регуляції своїх психічних станів, адже майбутня робота випускника ВНЗ пов'язана з «реальними» людьми, їх недоліками, індивідуальними особливостями, проблемами, негараздами. Отже, толерантність до негативних психологічних дій – необхідна складова частина високого професіоналізму фахівця, який працюватиме в системі «людина-людина».

Зміст виступу викладача може бути приблизно таким: «У своїй професійній діяльності ви спілкуватиметесь з людьми, у яких є свої проблеми, недоліки, акцентуації характеру, зіпсований настрій, можливі оманливі припущення тощо. Ви можете стати «мішенню», по якій інколи «розряджатимуть» свої емоції клієнти, підлеглі чи Ваші керівники. Тому ваше завдання – навчитись витримувати емоційне, розумове напруження, не втрачаючи самовладання, спокою, «тверезого мислення». Цей чинник є важливою ознакою високого професіоналізму, не менш важливим, ніж фахова підготовка.

Якщо ви навчитесь гідно витримувати шквал негативних емоцій, то в будь-якому випадку матиме психологічні переваги:

– якщо напружену психологічну ситуацію створює клієнт чи Ваш підлеглий, то після спілкування з Вами і аналізу ситуації цій людині стане незручно, і вона прагнучим налагодити з Вами сприятливі психологічні зв'язки. Якщо ж Ви втратите самовладання, відповісте на агресію чи образу брутальністю, то втратите право на моральну компенсацію і авторитет;

– якщо подібну ситуацію створив Ваш керівник, то він «охолонувши», зрозуміє, що Ви волява людина з витриманим характером, на яку можна покластися в екстремальних ситуаціях.

Ось чому на сьогоднішньому занятті ми будемо навчатися толерантності до негативних психологічних дій. Після заняття треба «стерти» негативний психологічний відбиток, забути всі негативні емоції, які були пов'язані з кимось із учасників гри. Мабуть необхідно також, не звинувативши нікого, поглянути на самого себе, визначити шляхи самовдосконалення.

У процесі психологічного налаштування викладачу слід звернути увагу на межу допустимого в спілкуванні аудиторії з учасником гри, який знаходиться на «гарячому стільці». Не можна ображати особисті якості гравців, підкреслювати їх фізичні недоліки, використовувати ненормативну лексику. Але учасникам слід враховувати, що в реальній практиці в екстремальних психологічних ситуаціях вживаними виразами, на жаль, можуть бути вирази типу: «бездушний», «тупий», «тільки за себе

думаєте», «бюрократи» тощо.

При проведенні тренінгу слід правильно просторово розташувати учасників.

Варіант, який застосовується на семінарському занятті – індивідуальна гра: на «гарячий стілець» сідає кожен член академічної групи, а його опитування здійснюють всі інші студенти. Оцінювання відповідей та емоційного стану гравця здійснюють судді (чи «експертна Рада»), які мають авторитет найбільш підготовлених та максимально об'єктивних осіб [6]. Кожному студенту задається від трьох до п'яти питань. Наступного учасника обирає сам гравець і передає йому «гарячий стілець». В кінці гри викладач разом із студентами обговорюють результати виступів кожного учасника, оцінюють найкращі відповіді, визначають найцікавіші питання.

Слід зауважити, що під час проведення такого типу семінарського заняття використовується музичний супровід. Для цього підбирається світова класична музика у виконанні всесвітньовідомих музикантів, таких як Шопен, Бах, Вівальді, Моцарт, Шуберт – це музична програма розкриття творчого потенціалу. Якщо на вулиці сприятлива погода, заняття проводиться у дворі навчального закладу. Це дає можливість більш ефективного розміщення студентів. Вся група утворює коло, в центрі якого знаходиться «гарячий стілець». Ці фактори мають суттєве значення, тому що дають можливість студентам подолати страх, сумніви, невпевненість у собі і, перш за все, зацікавити.

Нижче наводимо приклади ситуацій, які можуть стати предметом обговорення з використанням «Синанон-методу» «гарячий стілець» при вивченні таких навчальних дисциплін, як «Податкова система», «Податкове право», «Банківські операції», «Страхові послуги», «Фінанси підприємств»

Ситуація 1.

Існує два системних підходи до обґрунтування проблеми фіскального вибору та трактування категорії «податок»:

I – Сплата податків – примус, обов'язковість і безеквівалентність.

За Е. Саксом, послух і примус є необхідними елементами податкової теорії. Сплати обов'язкових платежів державі в обмін на суспільні блага – податок за А. Пігу.

II – Сплата податку – громадський обов'язок. Податок, що сплачується на основі свідомого індивідуального вибору і власної оцінки характеру державної діяльності виборця – платником податків, одержав назву «податку Кларка».

Як ви вважаєте, ці підходи повинні існувати окремо чи поєднуватись?

Ситуація 2.

Кам'янець-Подільська міська рада встанови-

ла обов'язкову плату за проїзд через Замковий міст, мотивуючи свої дії тим, що всі отримані гроші

підуть на реконструкцію мосту. Дайте праву оцінку законності дій міської ради: чи мала право встановлювати обов'язковий платіж згідно чинного законодавства.

Ситуація 3.

Банківське кредитування. Позитивні і негативні сторони кредитів.

Ситуація 4.

На сучасному етапі в Україні склалася ситуація недовіри громадян до страхових компаній. Це перешкоджає впровадженню третього рівня пенсійного забезпечення, а саме, недержавно-му пенсійному страхуванню.

Як ви вважаєте, які причини недовіри населення до страхових компаній і ваші пропозиції щодо подолання цих проблем.

Ситуація 5.

В темі «Фінансове планування на підприємстві» ми розглядаємо методи зниження податкового навантаження суб'єктів господарювання, не порушуючи дію Податкового кодексу. Але існують такі поняття, як «ухилення від оподаткування» і «втеча від оподаткування».

Будь-ласка, поясніть, як ви це розумієте.

Висновки. Під час психокорекційної роботи «Синанон-методу» і гештальт-терапії «Гарячий стілець» стає важливим фактором морального розвитку особистості студента, майбутнього фахівця економічних спеціальностей.

Для успішного професійного становлення особистості викладачам необхідно пам'ятати про те, що одна з головних ролей в даному процесі належить творчому потенціалу, який необхідно не тільки розвивати, але й заохочувати і підтримувати у студентів в процесі навчання.

Всі описані умови та методи розвитку творчого мислення студентів можливі лише при відповідному відношенні викладачів до даної проблеми, тому що процес підготовки до творчих занять набагато складніше і забирає більше часу. Тому необхідно усвідомити, що ті професіонали – фінансисти, економісти, бухгалтеря, яких ми випустимо сьогодні, визначать вектор розвитку нашої країни в недалекому майбутньому, а то, наскільки ефективно і швидко вони будуть вирішувати виникаючі, поки ще невідомі професійні питання та проблеми, залежить від якості отриманої освіти і рівня розвитку їх творчого мислення.

Література

1. Богоявленская Д. Б. Интеллектуальная активность как психологический аспект изучения творчества / Д. Б. Богоявленская. – М., 1983.
2. Осика О. Гештальт – терапія як фактор морального розвитку особливості школяра / О. Осика [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/552>
3. Електронна бібліотека студента. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.Bibliofond.ru/download_list.aspx?id=6118
4. Развитие творческого мышления в процессе обучения и воспитания в высшей школе. [Електронний ресурс] – Режим доступу: / <http://www.twirpx.com/file/233109>
5. Синанон. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.psyoffice.ru/6-978-sinanon.htm>
6. Туркот Т. І. Синанон-метод як засіб підготовки до професійної діяльності в системі «людина-людина»/ Педагогіка вищої школи. Кондор. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/14890410/pedagogika/sinanon-metod_zasib_pidgotovki_profesiyanoi_yalnosti_sistemi_lyudina-lyudina
7. Формы обучения в высшей школе [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=6118>
8. Blumberg A., Golembiewski R. Learning and change in groups. N.Y., 1976

Поліщук К. В. Основи формування творчої активності студентів в процесі підготовки майбутніх фахівців економічних спеціальностей.

У статті розглянуто основоположні засади поєднання «Синанон-методу» як засобу підготовки до професійної діяльності в системі «людина-людина» та гештальт-терапії Ф. Перлза «Гарячий стілець» для майбутніх фахівців економічних спеціальностей. Висвітлено мету, позицію викладача, вимоги й очікування від студентів, розглянуто структуру семінарського заняття. «Синанон-метод» і гештальт-терапію репрезентовано як фактор морального розвитку особистості студента, що дає можливість випускникам вищих навчальних закладів фінансово-економічного напрямку бути готовими до професійної діяльності «бінарного характеру», тобто, фахівець, по-перше, повинен добре орієнтуватись у галузі професійних знань, а, по-друге, що дуже важливо, бути підготовленим до плідної взаємодії з людьми як керівник трудового колективу і його член. Така діяльність передбачає високе розумове, емоційне, вольове напруження, і тому майбутніх фахівців слід психологічно готувати до неї.

Викладання таких предметів, як «Податкова система», «Податкове право», «Банківські операції», «Страхові послуги», «Фінанси підприємств» мають свою специфіку. Нестабільна законодав-

ча база вимагає бути в руслі останніх подій щодо змін в законодавстві. З метою підвищення рівня навчання та виховання студентів необхідно регулярно аналізувати свою педагогічну діяльність, виділяти її сильні та слабкі сторони, знаходитись в постійному пошуку засобів підвищення рівня знань, мотиваційної сфери потреб у знаннях із дисциплін.

Добираючи теоретичний і практичний матеріал для занять, необхідно враховувати дидактичні завдання, мету заняття, індивідуальні та психологічні особливості студентів. На заняттях намагається створити особливий мікроклімат взаєморозуміння, співпраці та творчості студентів.

Поряд з традиційними формами роботи застосовувати інноваційні методи навчання з метою активізації пізнавальної діяльності студентів. Цьому позитивно сприяє проведення семінарських занять із застосуванням «Синанон-метод» і гештальт-терапії «Гарячий стілець». Поєднання цих методик дає можливість одночасно і в нетрадиційній формі залучати до роботи всіх студентів групи. Переваги такого типу семінарського заняття: студенти вчаться мислити, задавати питання, висловлювати свої думки, розмовляти. Необхідно намагатися того, щоб на заняттях студенти відчували зв'язок з життям. Тому необхідно розробляти шляхи інтегрування викладання дисциплін не лише шляхом взаємного ілюстрування, а й нерозривного поєднання причин і наслідків тих чи інших подій і новацій на рівні усвідомлення глибокого поєднання теорії і практики.

Ключові слова: гештальт-терапія, Ф. Перлз, «Синанон-метод», семінарське заняття, моральний розвиток, особистість, творчі здібності.

Полищук К. В. Основы формирования творческой активности студентов в процессе подготовки будущих специалистов экономических специальностей.

В статье рассмотрены основополагающие принципы сочетания «Синанон-метода» как средства подготовки к профессиональной деятельности в системе «человек-человек» и гештальт-терапии Ф. Перлза «Горячий стул» для будущих специалистов экономических специальностей. Освещены цели, позиция преподавателя, требования и ожидания от студентов, рассмотрена структура семинарского занятия. «Синанон-метод» и гештальт-терапия представлены как фактор нравственного развития личности студента, что дает возможность выпускникам высших учебных заведений финансово-экономического направления быть готовыми к профессиональной деятельности «бинарного характера», то есть специалист, во-первых, должен хорошо ориентироваться в области профессиональных знаний, а, во-вторых, что очень важно, быть подготовленным к плодотворному взаимодействию с людьми как руководитель трудового коллектива и его член. Такая деятельность предполагает высокое умственное, эмоциональное, волевое напряжение, и поэтому будущих специалистов следует психологически готовить к ней.

Преподавания таких предметов, как «Налоговая система», «Налоговое право», «Банковские операции», «Страховые услуги», «Финансы предприятий» имеют свою специфику. Нестабильная законодательная база требует быть в русле последних событий об изменениях в законодательстве. С целью повышения уровня обучения и воспитания студентов необходимо регулярно анализировать свою педагогическую деятельность, выделять ее сильные и слабые стороны, находится в постоянном поиске способов повышения уровня знаний, мотивационной сферы потребностей в знаниях по дисциплинам.

Подбирая теоретический и практический материал для занятий, необходимо учитывать дидактические задачи, цель занятия, индивидуальные и психологические особенности студентов. На занятиях пытаться создать особый микроклимат взаимопонимания, сотрудничества и творчества студентов.

Наряду с традиционными формами работы применять инновационные методы обучения с целью активизации познавательной деятельности студентов.

Этому положительно способствует проведение семинарских занятий с применением «Синанон-метод» и гештальт-терапии «Горячий стул». Сочетание этих методик дает возможность одновременно и в нетрадиционной форме привлекать к работе всех студентов группы. Преимущества такого типа семинарского занятия: студенты учатся мыслить, задавать вопросы, высказывать свои мысли, говорить. Необходимо стараться, чтобы на занятиях студенты чувствовали связь с жизнью. Поэтому необходимо разрабатывать пути интегрирования преподавания дисциплин не только путем взаимного иллюстрирования, но и неразрывного сочетания причин и последствий тех или иных событий и новацій на уровне осознания глибокого сочетание теории и практики.

Ключевые слова: гештальт-терапія, Ф. Перлз, «Синанон-метод», семінарське заняття, нравственное развитие, личность, творческие способности.

Polischuk K. V. Principles of creative activity formation of students in the training process of future specialists of economic specialties.

In the article it is considered the basic principles of «Synanon method» combination as a mean of preparation for professional careers in the system «man-man» and Gestalt therapy by F. Perls «hot chair» for future specialists in economy. It is highlighted purpose, the position of teacher, requirements and expectations of students, it is examined the structure of seminars. «Synanon method» and Gestalt therapy are represented as factors in the moral development of student's personality, which allows graduates of higher educational institutions of the financial and economic department to be prepared for professional activity of «binary nature», ie, an expert firstly should be well oriented in the field of professional knowledge, and, secondly, that it is important to be prepared for fruitful interaction with people as the head of the staff and its members. This activity provides a high mental, emotional, volitional tension, and therefore future professionals should be mentally prepared for it.

Teaching subjects such as «Tax system», «Tax Law», «Banking», «Insurance services», «Finance companies» have their own specifics. Unstable legislative framework need to be in line with the latest developments regarding changes in the law. In order to improve training and education of students we should regularly analyze our pedagogical activity, highlight its strengths and weaknesses, and be in constant search of improving knowledge, of motivational sphere of the knowledge needs of the disciplines.

Selecting the theoretical and practical material for the class, it should be considered educational goals, objectives of training, individual psychological peculiarities of students. It is necessary to create special climate of mutual understanding, cooperation and creativity of students.

Along with traditional forms of teaching, innovative teaching methods in order to enhance students' cognitive activity should be applied.

Using «Synanon method» and Gestalt therapy «hot chair» in seminars contributes positively. The combination of these techniques makes it possible both in non-traditional forms to attract all students. The advantages of this type of seminar: students learn to think, to ask questions, to express their opinions, to talk. It is necessary to try students should feel the connection with life. It is therefore necessary to develop ways of integrating teaching subjects, not only through the exchange of illustration, but inseparable combination of causes and consequences of certain events and innovations on the level of awareness of deep combining theory and practice.

Keywords: gestalt therapy, F. Perls, «Synanon method», seminars, moral development, personality, creativity.

УДК 378.147

Рудевіч Наталія Валентинівна,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри «Автоматизація енергосистем»,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
61002, м. Харків, вул. Кирпичова, 21

Национальный технический университет
«Харьковский политехнический институт»,
61002, м. Харьков, ул. Кирпичева, 21

National technical University
«Kharkiv Polytechnic Institute»,
61002, city Kharkiv, ul. Kirpicheva, 21

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ З АВТОМАТИЗАЦІЇ ЕНЕРГОСИСТЕМ

Постановка проблеми. З метою прискорення процесу засвоєння навчального матеріалу в педагогіці широко використовують різноманітні засоби навчання. Застосування тих чи інших засобів навчання нерідко орієнтується на методи, які використовуються у навчанні. Деякі засоби навчання створюються цілеспрямовано для певних методів навчання. Професійна підготовка майбутніх інженерів з автоматизації

енергосистем передбачає використання спеціальних методів навчання для формування професійної компетентності, що потребує, у свою чергу, розроблення відповідних засобів навчання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. За складом об'єктів засоби навчання поділяються на дві групи: матеріальні та ідеальні. До матеріальних засобів відносяться: підручники